

Priprema za čas odjeljene zajednice: Mir i prijateljstvo među nama (dva školska časa)

Čas je realizovan u okviru akcijskog istraživanja povodom obilježavanja Međunarodnog dana mira, s ciljem razvijanja mirovne pedagogije u razredu. Tokom pet dana učenici su kroz različite aktivnosti (polaznu anketu, likovnu radionicu „Simbol mira“, gl

Odgojne strategije

Obrazovne strategije

Istraživanje i stvaranje

Igra i rad

Stručno usavršavanje nastavnčkog kolektiva

Organizacijski oblik nastave

4. razred - Razredna nastava

Vrsta nastavnog procesa

Osnovna vrsta nastave - Redovna nastava

Suradnja škole sa roditeljima i zajednicom te razvoj školskog kolektiva

Aktivnosti sa učenicima

Aktivnosti sa partnerima iz zajednice

Trajanje

Dva školska časa (2 × 45 minuta) u okviru petodnevnog akcijskog istraživanja. Tokom pet dana učenici su svakodnevno provodili aktivnosti i vodili Dnevnik dobrih djela.

Oblasti

Kroskurikularne i međupredmetne teme

Sat razrednika/Odjeljska zajednica

Umjetničko područje

Digitalni svijet/Područje tehnike i informacionih tehnologija

Jezičko-komunikacijsko područje

Društveno-humanističko područje

Predmet

Čas odjeljske zajednice

Ključne kompetencije

Kompetencija pismenosti

Kompetencija višejezičnosti

Digitalna kompetencija

Učiti kako učiti

Građanska kompetencija

Preduzetnička kompetencija

Kompetencija kulturološke svijesti i istraživanja

Ciljevi i ishodi učenja i poučavanja

Ciljevi učenja i poučavanja:

- Razvijanje svijesti o važnosti mira, tolerancije i međusobnog poštovanja.
- Poticanje kreativnog izražavanja kroz umjetničke i digitalne aktivnosti.
- Osnaživanje komunikacijskih i socijalnih vještina učenika kroz timski rad i diskusije.
- Upoznavanje učenika s kulturnom raznolikošću i vrijednostima drugih naroda.
- Razvijanje digitalne kompetencije kroz primjenu digitalnih alata u prezentaciji i dijeljenju rezultata projekta.

Ishodi učenja:

Učenici će nakon aktivnosti moći:

- Objasniti** značenje pojma "mir" i važnost njegovog očuvanja.
- Izraditi** plakate, prezentacije ili digitalne sadržaje koji promovišu mir i toleranciju.
- Prezentirati** svoj rad pred razredom koristeći digitalne i komunikacijske vještine.
- Suradivati u grupama**, dijeleći ideje i rješavajući zadatke zajednički.
- Prepoznati i opisati** kulturne posebnosti različitih naroda.
- Reflektirati** na vlastite stavove i ponašanja u kontekstu mira i međusobnog poštovanja.

Detaljan opis realizacije

Prvi čas:

Aktivnost: Simbol mira našeg razreda

U okviru aktivnosti posvećenih razrednom zajedništvu i njegovanju kulture mira, organizovali smo izbor simbola mira našeg razreda.

Cilj aktivnosti bio je potaknuti učenike na saradnju, međusobno uvažavanje i izražavanje zajedničkih vrijednosti kroz likovno stvaralaštvo.

Svi učenički crteži bili su izloženi na razrednoj tabli, gdje su učenici glasali za pet najuspješnijih radova tako što su stavljali stikere na crtež koji im se najviše svidio. Nakon odabira pet najzapaženijih radova, provedena je anketa putem Google Formsa kako bi se izabrao konačni simbol razreda. Zajedničkom odlukom učenika izabrano je crveno srce, koje predstavlja mir, ljubav i zajedništvo među svima nama.

Razgovor: Diskutovali smo o značenju mira i načinima obilježavanja Dana mira.

Polazna anketa: Urađena polazna anketa kako bismo dobili početne podatke o znanju i stavovima učenika o miru.

Zapažanja:

- Svi učenici znaju značenje riječi „mir“.
- Većina učenika se osjeća sretno i prihvaćeno kada vlada mir u razredu.
- Gotovo polovina učenika ne reaguje kada primijeti svađu ili nepoštovanje, biraju da se ne miješaju.
- Manji broj učenika navija za jednu stranu tokom sukoba.
- Većina učenika rado učestvuje na radionicama, ali dio njih nikada nije imao priliku da učestvuje.

Rezultati polazne ankete pokazuju da svi učenici znaju šta znači riječ mir i da se u razredu u većini situacija osjećaju sretno i prihvaćeno, što je ohrabrujuće. Međutim, zabrinjava podatak da se gotovo polovina učenika ne miješa kada primijete sukob ili nepoštovanje među vršnjacima, a manji broj njih čak navija za jednu stranu. To ukazuje da je djeci potrebna dodatna podrška u razvijanju socijalnih vještina, posebno vještina mirnog posredovanja i nenasilne komunikacije.

Pozitivno je što većina učenika rado učestvuje u radionicama povodom Dana mira, što pruža dobru osnovu za nastavak akcionog istraživanja. Na osnovu ovih nalaza, planiram organizovati radionice i igre uloga koje će učenike učiti kako da prepoznaju sukob, kako da mirno reaguju i pomognu u njegovom rješavanju. Cilj je da se kod učenika podstakne osjećaj odgovornosti za atmosferu mira u razredu i razvije spremnost za aktivno učestvovanje u zajedničkom životu grupe.

Dnevnik dobrih djela: Učenici su dobili dnevnik dobrih djela i pet dana zaredom dobijali "tajne prijatelje" – zadatak je bio da tog dana urade nešto lijepo kako bi usrećili svog tajnog prijatelja.

Cilj aktivnosti: Poticanje pozitivnog ponašanja i samorefleksije.

Tok aktivnosti:

- Učenici su završili zapisivanje svojih dobrih djela tokom proteklih dana.
- Diskutovali smo o tome kako mala djela mogu imati veliki utjecaj na zajednicu.

Zapažanja:

- Učenici su pokazali ponos i zadovoljstvo zbog svojih zapisa.
- Većina je istakla pomoć kolegama, dijeljenje stvari i brigu o drugima kao primjere svojih dobrih djela.

Refleksija:

- Dnevnik dobrih djela je motivisao učenike da prepoznaju vlastite pozitivne akcije.
- Naredni put možemo uključiti i ilustracije ili kratke priče za svako dobro djelo, kako bi zapis bio živopisniji.

Neke od izjava učenika:

„Osjećao sam se korisno.

„Sretan sam što sam pomogao!“

„Bila sam ponosna na sebe.“

Drugi čas:

Aktivnost: Učenici su pravili "Drvo mira" na kojem su pisali poruke mira.

Cilj aktivnosti: Razvijanje osjećaja mira i tolerancije među učenicima.

Tok aktivnosti:

- Učenici su pisali poruke na stikerima u obliku srca, izražavajući svoje misli i želje za mir među drugovima.
- Poruke su zatim čitali pred svima i postavljali na „Drvo mira“ na panou učionice, stvarajući vizualni prikaz zajedničkih vrijednosti.

Zapažanja:

- Većina učenika je rado učestvovala i birala riječi poput „prijateljstvo“, „poštovanje“ i „ljubaznost“.
- Nekoliko učenika je iniciralo kratke razgovore o tome kako primjenjuju mir u svakodnevnom životu.
- Aktivnost je stvorila pozitivnu atmosferu i osjećaj zajedništva.

Refleksija:

- Aktivnost je bila uspješna i motivirajuća, učenici su bili angažovani i kreativni.
- Slijedeći put bih dodala i mogućnost ilustracija ili ukrašavanja stikera kako bi vizualni efekt bio još jači.

Zapažanja: Učenici su bili jako motivisani, rado su crtali, a glasanje za najbolji simbol izazvalo je uzbuđenje i radost. Kod zadatka sa tajnim prijateljem, učenici su pokazali maštovitost i kreativnost – neki su pisali poruke, drugi donosili sitne poklone. Većina je izrazila da im se svidjelo da čine dobra djela.

Neke od izjava učenika:

„Hvala ti što si mi prijatelj!“

„Volim kad se svi u razredu družimo:“

„Hvala ti što si mi pomogao!“

Krug prijateljstva: Učenici su stajali u krugu, držali se za ruke i jedni drugima govorili lijepe riječi.

Cilj aktivnosti: Jačanje međusobnog povjerenja i osjećaja pripadnosti.

Tok aktivnosti:

- Učenici su stajali u krugu i jedno po jedno govorili nešto pozitivno o osobi s desne strane.
- Nakon toga, kratko smo razgovarali o važnosti prijateljstva i međusobnog poštovanja.

Zapažanja:

- Većina učenika se otvorila i iskazala iskrene komplimente.
- Aktivnost je izazvala osmijehe i smanjila osjećaj distance među učenicima.
- Nekoliko učenika se je bilo sramežljivo ali su pratili ostatak grupe i kasnije se uključili.

Refleksija:

- Krug prijateljstva je značajno ojačao grupnu dinamiku.

Neke od izjava učenika:

„Imaš lijepe oči.“

„Volio bih da sam odgovoran kao ti!“

„Dobar si prijatelj!“

Razgovor: Razgovarali smo o tome kako su se osjećali nakon aktivnosti i šta im je bilo najdraže.

Završna anketa: Urađena je završna anketa kako bismo uporedili rezultate sa početnim stanjem.
Cilj ankete: Provjera učeničkog doživljaja aktivnosti i njihovog osjećaja napretka u razvijanju mira i prijateljstva.

Rezultati pokazuju jasan napredak u svim segmentima:

- Učenici bolje razumiju pojam „mir“ i povezuju ga s konkretnim ponašanjima.
- Atmosfera u razredu je pozitivnija i djeca se osjećaju sigurno i ponosno.
- Znatno veći broj učenika aktivno reaguje na sukobe umjesto da ih ignoriše.
- Radionice su postale omiljene i djeca ih doživljavaju korisnim i zabavnim.

Zapažanja: Učenici su iskazali zadovoljstvo i ponos za svoje poruke na Drvetu mira. Aktivnost “Krug prijateljstva” izazvala je osmijehe i toplu atmosferu – djeca su rado dijelila lijepe riječi i smijala se. Rekli su da im se razred čini “mirnijim” i “sretnijim” nakon aktivnosti.

Komparacija nalaza i ishoda:

Upoređivanjem polazne i završne ankete primijećen je značajan napredak: učenici sada imaju dublje razumijevanje pojma mir, spremniji su da se uključe kada dođe do konflikta i pokazuju veću međusobnu podršku.

Očekivani ishodi i ciljevi su postignuti u velikoj mjeri – razvijena je kultura mira i prijateljstva u razredu.

Doprinosilo je: interaktivne i kreativne aktivnosti (crtanje, poruke mira, tajni prijatelj), kao i stalna komunikacija o osjećanjima i važnosti poštovanja.

Omelo je: manji broj učenika koji su ispočetka bili pasivni i nisu htjeli učestvovati u svim aktivnostima, ali se do kraja većina uključila.

Potrebni resursi

- razni papiri u boji, stikeri, računar, balon, hamer papir, kolaž papir, mobitel, laptop

Praćenje i procjenjivanje

Šta se zaista dogodilo:

Učenici su s oduševljenjem učestvovali u svim aktivnostima: crtanje simbola mira, glasanje, Dnevnik dobrih djela, tajni prijatelj, Drvo mira i Krug prijateljstva.

Atmosfera u razredu postajala je sve toplija i pozitivnija iz dana u dan.

Učenici su se međusobno više pomagali i podsticali.

U završnoj anketi vidljiv je napredak u razumijevanju pojma mira i u spremnosti da se uključe u rješavanje sukoba.

Radionice su doživljene kao korisne, zabavne i motivirajuće – učenici su rekli da bi voljeli da ih ponovo rade.

Šta smo naučili:

Naučili smo da mir nije samo odsustvo svađe nego i aktivno pomaganje, poštovanje, ljubaznost i zajedništvo.

Naučili smo da naše male geste (osmijeh, lijepa riječ, pomoć drugu) mogu promijeniti dan nekome i učiniti razred ljepšim mjestom.

Učenici su uočili da su oni ti koji mogu i trebaju održavati mir u razredu.

Refleksija učiteljice na sve aktivnosti

- Realizacija akcijskog istraživanja na temu „Dan mira“ pokazala je da učenici razumiju značenje mira i prijateljstva ali da im je potrebna podrška u primjeni tih vrijednosti u stvarnim situacijama. Tokom aktivnosti pokazali su empatiju i spremnost za saradnju, ali i nesigurnost u rješavanju sukoba.
- Kroz ovaj proces naučila sam koliko je važno stvarati sigurno i podržavajuće okruženje u kojem djeca mogu učiti o nenasilnoj komunikaciji i razumijevanju drugih. U razredu su već vidljive pozitivne promjene – više poštovanja, saradnje i osjećaja zajedništva.
- Ovo iskustvo mi je potvrdilo značaj mirovne pedagogije u svakodnevnom radu i motivisalo me da iste principe primjenjujem i dalje, te dijelim s kolegama kroz planiranu radionicu na Nastavničkom vijeću.

Ideje za domaće zadaće (nastavak aktivnosti) i uključivanje roditelja

Šta se zaista dogodilo:

Učenici su s oduševljenjem učestvovali u svim aktivnostima: crtanje simbola mira, glasanje, Dnevnik dobrih djela, tajni prijatelj, Drvo mira i Krug prijateljstva.

Atmosfera u razredu postajala je sve toplija i pozitivnija iz dana u dan.

Učenici su se međusobno više pomagali i podsticali.

U završnoj anketi vidljiv je napredak u razumijevanju pojma mira i u spremnosti da se uključe u

rješavanje sukoba.

Radionice su doživljene kao korisne, zabavne i motivirajuće – učenici su rekli da bi voljeli da ih ponovo rade.

Šta smo naučili:

Naučili smo da mir nije samo odsustvo svađe nego i aktivno pomaganje, poštovanje, ljubaznost i zajedništvo.

Naučili smo da naše male geste (osmijeh, lijepa riječ, pomoć drugu) mogu promijeniti dan nekome i učiniti razred ljepšim mjestom.

Učenici su uočili da su oni ti koji mogu i trebaju održavati mir u razredu.

Refleksija učiteljice na sve aktivnosti

- Realizacija akcijskog istraživanja na temu „Dan mira“ pokazala je da učenici razumiju značenje mira i prijateljstva ali da im je potrebna podrška u primjeni tih vrijednosti u stvarnim situacijama. Tokom aktivnosti pokazali su empatiju i spremnost za saradnju, ali i nesigurnost u rješavanju sukoba.
- Kroz ovaj proces naučila sam koliko je važno stvarati sigurno i podržavajuće okruženje u kojem djeca mogu učiti o nenasilnoj komunikaciji i razumijevanju drugih. U razredu su već vidljive pozitivne promjene – više poštovanja, saradnje i osjećaja zajedništva.
- Ovo iskustvo mi je potvrdilo značaj mirovne pedagogije u svakodnevnom radu i motivisalo me da iste principe primjenjujem i dalje, te dijelim s kolegama kroz planiranu radionicu na Nastavničkom vijeću.

Šta bismo sljedeći put promijenili:

Dali bismo još više vremena za „tajnog prijatelja“ kako bi učenici imali priliku da više puta iznenade svoje prijatelje.

Dodali bismo kreativnije zadatke u Dnevnik dobrih djela (npr. crtež, strip, fotografiju).

Pokušali bismo uključiti i roditelje u aktivnosti – npr. mali zadatak kod kuće vezan za mir.

Zadržali bismo sve aktivnosti koje su bile uspješne, posebno Drvo mira i Krug prijateljstva jer su imale veliki emocionalni efekat na učenike.

-Nastaviti s aktivnostima koje podstiču međusobno poštovanje i prijateljstvo – posebno se pokazalo da su „tajni prijatelj“, „Krug prijateljstva“ i „Drvo mira“ veoma efikasne metode.

-Uvesti redovno vođenje Dnevnika dobrih djela (npr. jednom mjesečno), kako bi učenici stalno imali podsticaj da čine dobra djela i bilježe ih.

-Organizovati zajedničke časove s drugim odjeljenjima kako bi se širila ideja mira i prijateljstva i izvan jednog razreda.

-Uključiti roditelje – npr. da i oni napišu svoje poruke mira ili ideje za dobra djela koja se mogu uraditi kod kuće.

-U okviru narednih planiranih aktivnosti, predviđeno je da se na sjednici Nastavničkog vijeća održi radionica na temu „Mirovna pedagogija i akcijsko istraživanje u razrednoj praksi“, s ciljem upoznavanja kolega s primjerima dobre prakse i mogućnostima primjene ovog pristupa u vlastitom radu.

-U Godišnji plan i program škole planirano je da svi nastavnici u okviru ČOZ-a realizuju akcijsko istraživanje koje će se temeljiti na principima mirovne pedagogije, kroz koje će promišljati i unapređivati vlastitu nastavnu praksu te razvijati kulturu mira i saradnje među učenicima.

-Planirati obilježavanje Dana mira svake godine, ali sa novim i kreativnim idejama (pozorišna predstava, izložba simbola mira, zajednički mural).

Savjeti za druge nastavnike/ce kod realizacije ove lekcije/teme

Motivacija učenika je ključna – počnite lekciju kratkim razgovorom, slikama ili video materijalima koji prikazuju vrijednosti mira i tolerancije.

Podijelite učenike u grupe – rad u timovima potiče suradnju, kreativnost i aktivno sudjelovanje. Jasno definirajte uloge i zadatke – svaki učenik treba znati svoj doprinos kako bi aktivnosti bile učinkovite i svi sudjelovali.

Iskoristite digitalne alate – kombinacija tradicionalnih i digitalnih materijala povećava angažman i razvija digitalne kompetencije.

Potičite refleksiju – nakon aktivnosti razgovarajte s učenicima o naučenim lekcijama i njihovim osobnim iskustvima.

Budite fleksibilni – prilagodite trajanje i opseg aktivnosti sposobnostima i interesima učenika.

Primjer dobre prakse – pokazivanje vlastitih radova ili rezultata prethodnih projekata može poslužiti kao inspiracija.

Dokumentirajte aktivnosti – fotografije, video ili digitalni zapisi mogu se koristiti za evaluaciju i dijeljenje rezultata s roditeljima ili školskom zajednicom.

Poticati međusobnu evaluaciju – učenici koji komentiraju radove svojih kolega uče kritičkom razmišljanju i konstruktivnom davanju povratnih informacija.

Održavajte pozitivan i podržavajući ton – stvarajte atmosferu u kojoj učenici osjećaju sigurnost i slobodu izražavanja.

Metode i tehnike

Igra uloga

Metoda razgovora

Argumentirano pisanje

Učenje zasnovano na igri

Predviđanje

Dvostruko vođeni dnevnic

Metoda usmenog izlaganja

Metoda demonstracije

Vidim - mislim - pitam se

Vođenje diskusije

Sačuvaj poslednju riječ za mene

Collections

Priprema za čas - Osnovna škola